

Діарея при прийомі антибіотиків: профілактика та лікування

Антибіотики — лікарські засоби, впровадження яких стало справжнім переворотом в історії людства. Кожного дня антибактеріальні засоби рятують мільйони життів по всьому світу. Втім із використанням антибіотиків пов'язані певні небажані ефекти, зокрема розвиток антибіотикоасоційованої діареї (AAD)

Залежно від того, який саме антибактеріальний засіб та як довго приймає пацієнт, ризик розвитку діареї коливається від 2% (фторхінолони, макроліди) до 30% (лінкоміцин, кліндаміцин, амоксицилін + клавуланова кислота). У пацієнтів груп ризику (особи похилого віку, пацієнти після хірургічних операцій, із імунодефіцитними станами або хронічними захворюваннями) частота розвитку ААД може перевищувати 60% [1].

ЧОМУ ПРИЙОМ АНТИБІОТИКІВ МОЖЕ СПРОВОДУВАТИСЯ ДІАРЕЄЮ?

АДД може розвинути внаслідок стимуляції перистальтики кишківника власне антибіотиком, токсичного впливу препарату на кишковий епітелій, неповного всмоктування деяких антибіотиків з просвіту кишківника, порушення кишкового метаболізму жовчних кислот. Найбільш вагомим чинником виникнення АДД є порушення якісного та кількісного складу мікрофлори кишківника із ростом патогенних та умовно-патогенних мікроорганізмів [2, 3]. Найважча форма ААД зумовлена розмноженням штамів бактерії *C. difficile*, що продукують токсини.

ЯКЩО ВІДВІДУВАЧ КУПУЄ АНТИБІОТИК

Якщо людина звернулася до аптеки для придбання перорального антибіотика, фармацевту доцільно нагадати їй про ризик порушення балансу кишкової мікрофлори та його можливі наслідки, зокрема розвиток АДД. Також варто наголосити на тому, що порушення балансу мікрофлори кишківника легше попередити, ніж лікувати.

Якщо відвідувач купує пероральний антибіотик для продовження курсу лікування, варто запитати його, чи не страждає він від помірного болю в животі та діареї — типових проявів АДД. Нагадаємо, що про ААД кажуть, коли на фоні прийому антибактеріальних препаратів або протягом кількох тижнів після нього спостерігаються три чи більше епізодів неоформлених випорожнень протягом двох днів або більше.

І для попередження, і для лікування АДД можна порадити прийом пробіотика. Ефективність засобів даної групи при АДД має найвищий рівень доказовості (I) результатів клінічних досліджень [4].

ЯК ОБРАТИ ПРОБІОТИК?

Пробіотики — це життєздатні мікроорганізми, які використовують для збільшення кількості корисних і зменшення популяції потенційно патогенних бактерій кишківника. З кожним роком споживання пробіотиків у світі стрімко зростає [5], і це не дивно: результати наукових досліджень доводять, що кишкова мікрофлора людини впливає не тільки на травну, а й на інші системи організму, імунітет та обмін речовин [4]. Однак пробіотики розрізняються за складом, тому велике значення має вибір конкретного препарату. Обрати ефективний пробіотик для профілактики та лікування ААД допоможуть дані клінічних досліджень [4].

Згідно з результатами низки систематичних оглядів та метааналізів [7–9] ризик ААД достовірно знижують пробіотики, які містять лакто- та біфідобактерії. Лактобацили та біфідобактерії є фізіологічними та безпечними для людини і мають імуномодулюючі властивості. Завдяки синтезу бактеріцидних речовин, зниженню кислотності середовища, конкуренції із патогенами за поживні речовини та адгезії до слизової оболонки вони пригнічують ріст патогенної та умовно-патогенної мікрофлори [4].

У профілактиці АДД та діареї, спричиненої *C. difficile*, у дорослих доведена ефективність *Lactobacillus acidophilus*, *Lactobacillus*

casei, *Bifidobacterium bifidum* та їхніх комбінацій (рівень доказовості — Ib) [4]. При цьому перевагу демонструють мультивидові пробіотики [10]. Дія пробіотика залежить також від кількості живих бактерій (колонієутворюючих одиниць — КУО). Встановлено, що високодозні пробіотики з ≥ 10 млрд КУО/день більш ефективні в попередженні АДД та діареї, спричиненої *C. difficile*, ніж препарати з меншими значеннями КУО/день [11].

Якщо взяти до уваги ці дані, то обрати пробіотик для профілактики АДД буде легко. Даривіт Сан форте — мультивидова високодозна дієтична добавка, котра є справжнім «важковаговиком» в своїй групі: препарат містить в одній капсулі 10 млрд живих культур *L. acidophilus*, *L. casei* та *B. bifidum*.

Даривіт Сан форте сприяє підтримці балансу мікрофлори при кишкових розладах, які можуть виникати внаслідок лікування пероральними антибіотиками. При АДД та кишкових інфекціях він сприяє зниженню частоти та зменшенню тривалості діареї.

Даривіт Сан форте рекомендовано приймати по 1–2 капсули на день, не раніше ніж через 2 год після прийому пероральних антибіотиків, протягом всього курсу антибіотикотерапії та ще впродовж 1 тиж, після попереднього узгодження з лікарем.

Капсули Даривіт Сан форте стійкі до впливу кислого шлункового соку та агресивних жовчних кислот. Завдяки цьому пробіотичні культури безперешкодно потрапляють до кишківника, де починають активно розмножуватися. Життєздатність та стабільність живих культур гарантована виробником — компанією Harmonium International Inc (Канада).

Даривіт Сан форте — дієтична добавка, яка допоможе уникнути поширених побічних ефектів антибіотикотерапії.

Література

1. Wistrom J, Norrby S.R., Myhre E.B. Frequency of antibiotic-associated diarrhoea in 2462 antibiotic-treated hospitalized patients: a prospective study // J. Antimicrob. Chemother. — 2001; 47: 43–50.
2. Hogenauer C, Hammer HF, Krejs GJ, Reisinger EC. Mechanisms and management of antibiotic-associated diarrhea // Clin Infect Dis. — 1998; 27, N 4: 702–710.
3. Bartlett J.G. Clinical practice: Antibiotic associated diarrhea // N Engl J Med. — 2002; 346: 334–339.
4. World Gastroenterology Organization Global Guidelines: probiotics and prebiotics October 2011 / Guarner F., Khan A.G., Garisch J. et al. // J. Clin. Gastroenterol. — 2012; Vol. 46, № 6: 468–481. (<http://www.worldgastroenterology.org/guidelines/global-guidelines/probiotics-and-prebiotics/probiotics-and-prebiotics-english>)
5. Clean Labels, Probiotics, Supplements and More — A Look into a Few Trends Seen at SupplySide West 2016 (<http://blog.euromonitor.com/2016/10/clean-labels-probiotics-supplements-and-more-a-look-into-a-few-trends-seen-at-supplyside-west-2016.html>)
6. Shreiner AB, Kao JY, Young VB. The Gut Microbiome in Health and in Disease // Curr Opin Gastroenterol. — 2015; Vol. 31, № 1: 69–75.
7. D'Souza AL, Rajkumar Ch, Cooke J, Bulpitt CJ. Probiotics in prevention of antibiotic associated diarrhoea: meta-analysis // BMJ. — 2002; Vol. 324, № 7350: 1361.
8. Hempel S, Newberry SJ, Maher AR, Wang Z, Miles JN, Shanman R, Johnsen B, Shekelle PG. Probiotics for the prevention and treatment of antibiotic-associated diarrhea: a systematic review and meta-analysis // JAMA. — 2012; Vol. 307, № 18: 1959–69.
9. McFarland LV. Probiotics for the Primary and Secondary Prevention of *C. difficile* Infections: A Meta-analysis and Systematic Review // Antibiotics (Basel). — 2015; Vol. 4, № 2: 160–178.
10. Timmerman HM, Koning CJM, Mulder L, Rombouts FM, Beynen AC. Monostrain, multistrain and multispecies probiotics — A comparison of functionality and efficacy // International Journal of Food Microbiology. — 2004; Vol. 96: 219–233.
11. Johnston BC, Goldenberg JZ, Vandvik PO, Sun X, Guyatt GH. Probiotics for the prevention of pediatric antibiotic-associated diarrhea // Cochrane Database Syst Rev. — 2011; Vol. 11: CD004827.

ДАРИВІТ САН форте

дарує легкість життя

НОВИНКА

 ПРОБІОТИК, що містить
10 мільярдів
живих культур
у одній капсулі²

висока
життєздатність
живих культур¹

3 штами ретельно
відібраних пробіотиків²

ДАРИВІТ САН форте

**Рекомендовано для підтримання
балансу кишкової мікрофлори
у період прийому антибіотиків**

Інформація про дієтичну добавку для медичних та фармацевтичних працівників, а також для поширення на семінарах, конференціях та симпозиумах на медичну тематику.

Дієтична добавка «Даривіт САН форте»

Склад: одна капсула містить: 65,66 мг (10,0 x 109 КУО на капсулу) життєздатних культур пробіотичних бактерій (Lactobacillus acidophilus HA-122, Lactobacillus casei HA-108, Bifidobacterium bifidum HA-132); допоміжні речовини: крохмаль картопляний (наповнювач), желатин (капсула), стеарат магнію (антиспікаючий агент), аскорбінова кислота (регулятор кислотності).

Виробник: Harmonium International Inc. 17975 Рю де Гувернер, Мірабель, Квебек J7J 2J5, Канада

Не є лікарським засобом.

Рекомендації до споживання: рекомендується вживати як додаткове джерело життєздатних культур пробіотичних бактерій, що сприяє підтримці рівноваги імунної системи, балансу мікрофлори шлунково-кишкового тракту в період прийому антибіотиків, при можливих порушеннях режиму харчування, при зміні клімату та характеру харчування під час подорожей. Даривіт САН форте рекомендовано застосовувати під час прийому антибіотиків для відновлення балансу мікрофлори шлунково-кишкового тракту.

Даривіт САН форте сприяє підтриманню та відновленню балансу при розладах транзитної функції кишківника, які можуть виникнути внаслідок прийому пероральних антибіотиків (діарея, спричинена вживанням антибіотиків).

Застереження при споживанні: індивідуальна чутливість до компонентів продукту. Вагітні або жінки, які годують груддю, люди похилого віку або будь-яка особа з будь-яким захворюванням перед вживанням цього продукту повинні радитися з лікарем.

Цей продукт не призначений для діагностики, лікування або попередження будь-яких хвороб, не повинен використовуватись як замітник повноцінного раціону харчування.

Не перевищувати рекомендовану добову дозу.

Не використовувати після закінчення терміну придатності, зазначеного на упаковці, або при порушенні цілісності упаковки.

Перед застосуванням рекомендована консультація лікаря.

Повна інформація про дієтичну добавку міститься у інструкції для застосування.

Імпортер/повноважний представник ТОВ «Ранбаксі Фармасьютікалс Україна» (група компаній «САН ФАРМА»), 02121, м. Київ, Україна, Харківське шосе, будинок 175

1. Дані листків характеристики штаму 55001; 55009; 55018

2. Повна інформація міститься у листку-вкладишеві.

